

ПРИНЦИПИ ЕКОНОМИЈЕ

1. ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА - ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ

РАЗРЕД	НАСТАВА				ПРАКСА	УКУПНО
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
I	111					111
II	72					72

Напомена: у табели је приказан годишњи фонд часова за сваки облик рада

2. ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА:

- Стицање основних знања о развоју економије, принципима, методима и моделима који се користе у економској науци;
- Стицање знања о функционисању тржишта;
- Стицање основних знања о трошковима предузећа;
- Стицање основних знања о понашању предузећа у различитим тржишним структурама;
- Стицање знања о тржиштима фактора производње и функционалној расподели дохотка;
- Стицање знања о важности проучавања економских активности на нивоу привреде као целине;
- Стицање основних знања о могућностима и начинима мерења резултата друштвене производње;
- Стицање основних знања о улози финансијског система у усклађивању штедње и инвестиција;
- Стицање основних знања о новцу, креирању новца и регулисања количине новца у оптицају;
- Стицање знања о промени вредности новца и промене нивоа цена;
- Стицање основних знања о незапослености као макроекономској варијабли.

3. НАЗИВ И ТРАЈАЊЕ МОДУЛА ПРЕДМЕТА

Разред: **први**

НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
Економска наука: развој, принципи и методи анализе	21
Понуда, тражња и функционисање тржишта	33
Трошкови производње	18
Тржишне структуре и понашање предузећа	24
Тржишта фактора производње и функционална расподела доходака	15

Разред: **други**

НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
Макроекономија: теорија, анализа и политика	8
Систем националних рачуна	16
Финансијски систем	18
Новац у макроекономији	16
Инфлација	8
Незапосленост	6

Назив модула: **Макроекономија: теорија, анализа и политика**
 Трајање модула: **8 часова**

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Стицање знања о важности проучавања економских активности на нивоу привреде као целине 	<ul style="list-style-type: none"> • доводи у везу микроекономију и макроекономију • дефинише макроекономију • препозна макроекономске варијабле и значај њиховог проучавања • разликује активности учесника у економским трансакцијама • објасни ток добара и новца на примеру кружног тока економских активности • дефинише економску политику • наведе циљеве и инструменте економске политике • препозна утицај економске политике на производњу и цене 	<ul style="list-style-type: none"> • Микроекономија и макроекономија – сличности и разлике • Макроекономија као економска дисциплина • Кључна макроекономска питања • Реална и монетарна макроекономија: кружни ток економских активности • Макроекономија и економска политика 	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања</p> <p>Облици наставе Модул се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоријска настава (8 часова) <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Теоријска настава се реализује у учионици <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Модул се реализује кроз методе активно орјентисане наставе (препоручене методе: грудва снега, галеријска шетња, плакат) • Користити презентације • Користити шеме <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода • усмено излагање • тестове знања • активност на часу • домаћи задатак

Назив модула:

Систем националних рачуна

Трајање модула:

16 часова

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Стицање основних знања о могућностима и начинима мерења резултата друштвене производње	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише БДП • идентификује улогу БДП у мерењу укупног дохотка и укупних издатака • наведе компоненте БДП • објасни компоненте БДП • доводи у везу потрошњу и инвестиције у рачунима националног дохотка • дефинише реални БДП • разликује појмове штедња и инвестиције • разликује појмове „национална штедња“, „лична штедња“ и „јавна штедња“ • дефинише „буџетски дефицит“ • дефинише „буџетски суфицит“ • доводи у везу штедњу и инвестиције у рачунима националног дохотка • дефинише номинални БДП • дефинише реални БДП • дефинише БДП дефлатор • објасни употребу БДП дефлатора • наведе недостатке БДП као мерила друштвеног благостања • дефинише национални доходак	<ul style="list-style-type: none"> • Бруто домаћи производ (БДП) – појам • Компоненте БДП-а • Потрошња, штедња и инвестиције у рачунима националног дохотка • Номинални и реални бруто домаћи производ • БДП дефлатор • Национални доходак	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања</p> <p>Облици наставе Модул се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоријска настава (16 часова) <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Теоријска настава се реализује у учионици <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Модул се реализује кроз методе активно орјентисане наставе (препоручене методе: грудва снега, галеријска шетња, плакат) • Користити презентације • Користити шеме <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода • усмено излагање • тестове знања • активност на часу • домаћи задатак

Назив модула: **Финансијски систем**
Трајање модула: **18 часова**

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Стицање основних знања о улози финансијског система у усклађивању штедње и инвестиција 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише финансијски систем • дефинише финансијске институције • дефинише финансијска тржишта • наведе особине обвезница • опише у кратким цртама функционисање тржишта обвезница • наведе особине акција • опише функционисање тржишта акција • дефинише појам „финансијски посредник“ • разликује банке као финансијске институције • разликује инвестиционе фондове као финансијске институције • дефинише тржиште зајмовних средстава • разликује изворе зајмовних средстава • дефинише каматну стопу • доводи у везу утицај нивоа каматне стопе на понуду и тражњу зајмовних средстава • дефинише номиналну каматну стопу • дефинише реалну каматну стопу • препозна утицај суфицита и дефицита државног буџета на понуду и тражњу зајмовних средстава 	<ul style="list-style-type: none"> • Финансијски систем – појам • Финансијске институције • Финансијска тржишта • Финансијски посредници • Тржиште зајмовних средстава • Понуда и тражња зајмовних средстава • Каматна стопа • Номинална и реална камата 	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања</p> <p><u>Облици наставе</u> Модул се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоријска настава (18 часова) <p><u>Место реализације наставе</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Теоријска настава се реализује у учионици <p><u>Препоруке за реализацију наставе</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Модул се реализује кроз методе активно орјентисане наставе (препоручене методе: грудва снега, галеријска шетња, плакат) • Користити презентације • Користити шеме <p><u>Оцењивање</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода • усмено излагање • тестове знања • активност на часу • домаћи задатак

Назив модула:

Новац у макроекономији

Трајање модула:

16 часова

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Стицање основних знања о новцу, креирању новца и регулисања количине новца у оптицају	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише новац • наводи функције новца • објасни функцију новца као средства размене • објасни функцију новца као обрачунске јединице • објасни функцију новца као чувара вредности • разликује појмове „готов новац“ и „депозит по виђењу“ • дефинише новчану масу • разликује монетарне агрегате М1 и М2 као мере за количину новца у оптицају • дефинише централну банку • наведе функције централне банке • опише улогу централне банке у регулисању понуде новца • дефинише пословну банку • опише укратко утицај пословних банака на понуду новца • дефинише појам „обавезне резерве“ • дефинише новчани мултипликатор • израчуна величину новчаног мултипликатора • наводи инструменте монетарне политике • препозна значај операција на отвореном тржишту као инструмента монетарне политике • препозна значај обавезне резерве као инструмента монетарне политике • препозна важност есконтне стопе као инструмента монетарне политике	<ul style="list-style-type: none"> • Новац – појам • Функције новца • Новац као средство размене • Новац као обрачунска јединица • Новац као чувар вредности • Монетарни агрегати • Понуда новца и монетарна политика • Централна банка – појам и функције • Пословне банке • Пословне банке и понуда новца • Новчани мултипликатор • Инструменти монетарне политике	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања</p> <p>Облици наставе Модул се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоријска настава (16 часова) <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Теоријска настава се реализује у учионици <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Модул се реализује кроз методе активно орјентисане наставе (препоручене методе: грудва снега, галеријска шетња, плакат) • Користити презентације • Користити шеме <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода • усмено излагање • тестове знања • активност на часу • домаћи задатак

Назив модула:
Трајање модула:

Инфлација
8 часова

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Стицање знања о промени вредности новца и промене нивоа цена	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише инфлацију • увиђа везу између промене цена и промене вредности новца • наведе различите типове инфлације • објасни различите типове инфлације • наведе факторе који утичу на тражњу за новцем • објасни факторе који утичу на тражњу за новцем • доведе у везу понуду и тражњу новца • прикаже графички равнотежни ниво цена • прикаже графички утицај промене понуде новца на ниво цена и вредност новца • анализира утицај промене понуде новца на ниво цена и вредност новца • дефинише брзину оптицаја новца • наведе једначину „квантитативне теорије новца“ • објасни једначину „квантитативне теорије новца“	<ul style="list-style-type: none"> • Инфлација– појам • Врсте инфлације • Понуда и тражња за новцем • Монетарна равнотежа • Брзина оптицаја новца • Квантитативна теорија новца	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања</p> <p>Облици наставе Модул се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоријска настава (8 часова) <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Теоријска настава се реализује у учионици <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Модул се реализује кроз методе активно орјентисане наставе (препоручене методе: грудва снега, галеријска шетња, плакат) • Користити презентације • Користити шеме <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода • усмено излагање • тестове знања • активност на часу • домаћи задатак

Назив модула: **Незапосленост**
 Трајање модула: **6 часова**

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Стицање основних знања о незапослености као макроекономској варијабли 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише незапосленост • разликује појмове „запослено лице“ и „незапослено лице“ • дефинише радну снагу • дефинише стопу незапослености • израчуна стопу незапослености • дефинише природну стопу незапослености • објасни природну стопу незапослености • дефинише цикличну стопу незапослености • објасни цикличну стопу незапослености • дефинише фрикциону незапосленост • објасни постојање фрикционе незапослености • дефинише структурну незапосленост • објасни структурну незапосленост као разлог дугорочне незапослености • препозна како политика државе утиче на незапосленост (пример: Закон о минималној надници) • дефинише синдикат • дефинише колективно преговарање • објасни утицај синдиката и колективног преговарања на ниво надница и незапосленост 	<ul style="list-style-type: none"> • Незапосленост – појам • Мерење незапослености (стопа незапослености) • Природна стопа незапослености • Циклична незапосленост • Фрикциона незапосленост • Структурна незапосленост • Незапосленост и економска политика државе • Синдикати и колективно преговарање 	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања</p> <p>Облици наставе Модул се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоријска настава (6 часова) <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Теоријска настава се реализује у учионици <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Модул се реализује кроз методе активно орјентисане наставе (препоручене методе: грудва снега, галеријска шетња, плакат) • Користити презентације • Користити шеме <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода • усмено излагање • тестове знања • активност на часу • домаћи задатак

5. КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА / МОДУЛИМА

- Организација набавке и продаје
- Обука у виртуелном предузећу
- Пословна економија – изборни